

KNNV

Vogelwerkgroep

De Bevelanden

Mededeling no. 34

**Inventarisatie Huis- en Oeverzwaluwen op
De Bevelanden
2008**

(Provincie Zeeland)

**Niels de Schipper
2008**

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Beschrijving onderzoeksgebied	4
Het Weer in het broedseizoen van 2008	5
Werkwijze	5
Resultaten :	7
<i>-Hals van Zuid-Beveland</i>	8
<i>-Zuid Beveland</i>	9
<i>-Noord Beveland</i>	12
Evaluatie	13
Conclusie	15
De Oeverzwaluw	16
Dankwoord	17
Literatuurlijst	18

Inleiding

Ook dit jaar is het wederom gelukt om de Zeeuwse Bevelanden gebiedsdekkend op broedende Huiswaluwen te inventariseren, alweer voor het zesde jaar op rij.

En nog veel mooier is om te vermelden dat in de zomer van 2008 zelfs geheel de provincie Zeeland op broedende Huiswaluwen is onderzocht. Dit natuurlijk mede dankzij enthousiaste huiswaluwentellers van de diverse vogelwerkgroep in Zeeland.

Evenals in andere jaren is er ook in 2008 weer zeer nauwgezet te werk gegaan en zullen de resultaten het werkelijke aantal zeer dicht benaderen.

Na een korte beschrijving van de Bevelanden, de gevolgde werkwijze, worden de resultaten besproken van de inventarisatie die in de zomer van 2008 werd uitgevoerd op de broedende Huis- en Oeverwaluwen op de Bevelanden.

Voor een uitgebreide bespreking over de Huiswaluw, het voorkomen in Zeeland en de historie van de huiswaluwkolonies op de Bevelanden verwijs ik naar het rapport van 2003.

Oude rapporten (2003- 2007) over de inventarisaties van de Huiswaluw op de Bevelanden zijn tegenwoordig ook te downloaden als PDF op: www.vwgdebevelanden.nl

Beschrijving onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied betreft de Hals, Zuid- en Noord-Beveland (47.000 ha).

De Hals van Zuid-Beveland heeft een totaaloppervlak van circa 120 vierkante kilometer. En bevindt zich grofweg tussen het Schelde-Rijn kanaal en het kanaal door Zuid-Beveland. Het landschap wordt gedomineerd door grootschalige akkers en in mindere mate fruitteelt. Langs de Oosterschelde en Westerschelde bevinden zich enkele schorregebieden. Aan de oostkant bevindt zich het Markizaat, een groot zoetwaternatuurgebied. De Hals telt 11 dorpen, 6 gehuchten en enkele oude boerenhofsteden.

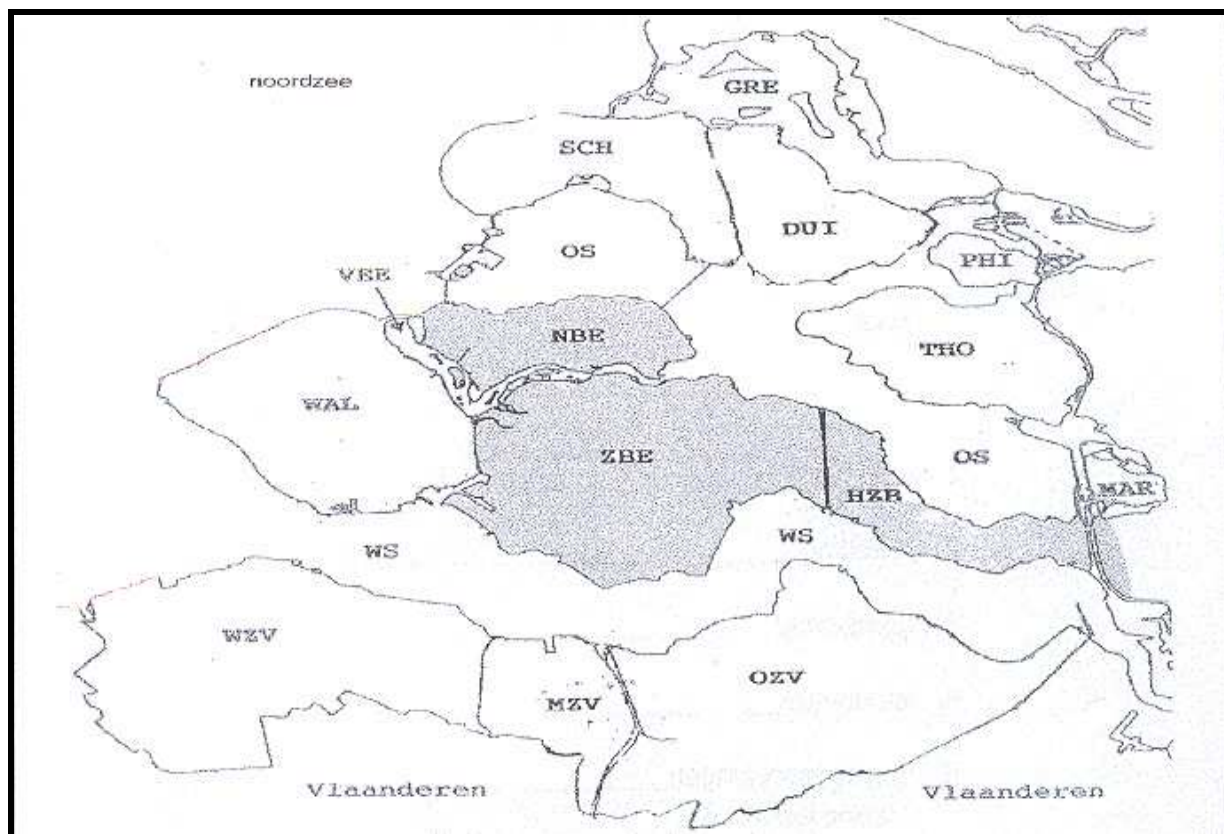
Zuid-Beveland bevindt zich tussen het kanaal door Zuid Beveland en de Sloedam en is circa 250 vierkante kilometer groot.

Het gebied bestaat uit polders waar veel akkerbouw, fruitteelt en in mindere mate veeteelt wordt bedreven. Alleen in de Zak van Zuid-Beveland komt nog oudland voor met kleine polders omringd door bloemrijke dijken. Aan de noordkant bevindt zich het Veerse Meer, een brakwatermeer voor veelal recreatief gebruik.

Zuid-Beveland telt naast de stad Goes 14 dorpen en 6 gehuchten.

Noord-Beveland is circa 100 vierkante kilometer groot en ligt tussen de Oosterschelde en het Veerse Meer in. Hier wordt het landschap gedomineerd door grootschalige akkerbouw en wat veeteelt. Aan de noordzijde bevinden zich enkele inlagen die natuurgebied zijn.

Noord-Beveland telt 5 dorpjes en 2 gehuchten.

Het weer in het broedseizoen van 2008

Het weer is enorm van invloed op de broedresultaten van de Huiszwaluwen. Zijn de temperaturen laag en regent het veel dan zullen er maar weinig insecten zijn en is het niet mogelijk om veel jongen groot te brengen, waardoor de aantallen drastisch kunnen dalen.

April was lange tijd te koud en was aan de zachte kant met 8,3 graden. Wel was het zonnig met 190 zon uren. Neerslag viel er minder dan normaal, wat april aan de droge kant maakte.

Mei startte net zoals april warm, zonnig en droog en dat bleef eigenlijk ook zo de hele maand. Er viel gemiddeld zo'n 40 mm neerslag tegen 60 mm normaal. De gemiddelde temperatuur was warm met 15,7 graden. De zon scheen uitbundig met 274 uur, een nieuw record zelfs.

Juni was warm met een gemiddelde temperatuur van 16,5 graden. De eerste tien dagen van de maand verliepen warm met zware onweersbuien. Daarna volgde een licht wisselvallig en vrij koel weer. Wederom was het zoning met gemiddeld 205 uren zon tegen 187 normaal

Juli was nat en met de normale zon uren. Wel was het warm. Wat was te danken aan de eerste dagen en de laatste week van de maand die zomerse temperaturen hadden. De rest van de maand verliep wisselvallig met een temperatuur die enkele graden beneden normaal lag.

Augustus stelde qua zomerse warmte en zonneschijn teleur. Vrijwel de gehele maand werd het weer bepaald door depressies. Het bijbehorende weerbeeld was zeer wisselend, met op veel dagen neerslag. Het temperatuurverloop kende geen opvallende uitschieters.

Werkwijze

De Huiszwaluwentelling is volgens de handleiding LSB kolonievogels/zeldzame soorten van de SOVON uitgevoerd (van Dijk 1996). Dit houdt in dat ertussen de datumgrenzen van 15 juni en 15 augustus éénmaal bewoonde nesten zijn geteld. Deze tellingen zijn te voet of op de fiets uitgevoerd waarna de gegevens op veldkaarten werden ingevuld.

Onder bewoonde nesten wordt verstaan: nesten waar aan gebouwd wordt, nesten die voltooid zijn en nesten die in goede gave conditie zijn, nesten met jongen of waarin gebroed is. Daarbij wordt ook gelet op in en uit vliegende vogels en (verse) poepresten onder de nesten.

Handleiding landelijke soortenonderzoek broedvogels (LSB)

Inventarisatie *Half mei tot begin september*

Datum grens *15 juni-15 augustus gehele dag*

Methode Minimaal eenmaal nesttelling tussen de datumgrenzen, bij voorkeur begin augustus. Bewoonde nesten tellen: nesten waar aan gebouwd wordt, nesten die voltooid zijn en die in goede conditie zijn (in en uit vliegende vogels) en nesten met jongen (let op uitwerpselen). Nieuwe nesten worden op een andere plaats gebouwd of oude nesten worden geannexeerd. Houdt rekening met door mussen bewoonde nesten, herkenbaar aan nestmateriaal (veren, stro en dergelijke) dat uit de nestopening hangt.

Interpretatie Hoogste aantal nesten aanhouden.

Nestbouw kan, vooral bij droog weer, enkele weken in beslag nemen.

Vestiging tot in juli; telling voor begin juli doorgaans onvolledig.

Biootoop Gebouwen of bouwwerken.

Hieronder een opsomming van alle geïnventariseerde woonkernen, dorpen en steden en hun tellers, zonder hun inzet was deze telling niet mogelijk geweest. Nogmaals dank hiervoor.

Ook is door de tellers geheel het buitengebied van de Bevelanden geïnventariseerd waar gelukkig ook nog grote aantallen Huiszwaluwen tot broeden komen.

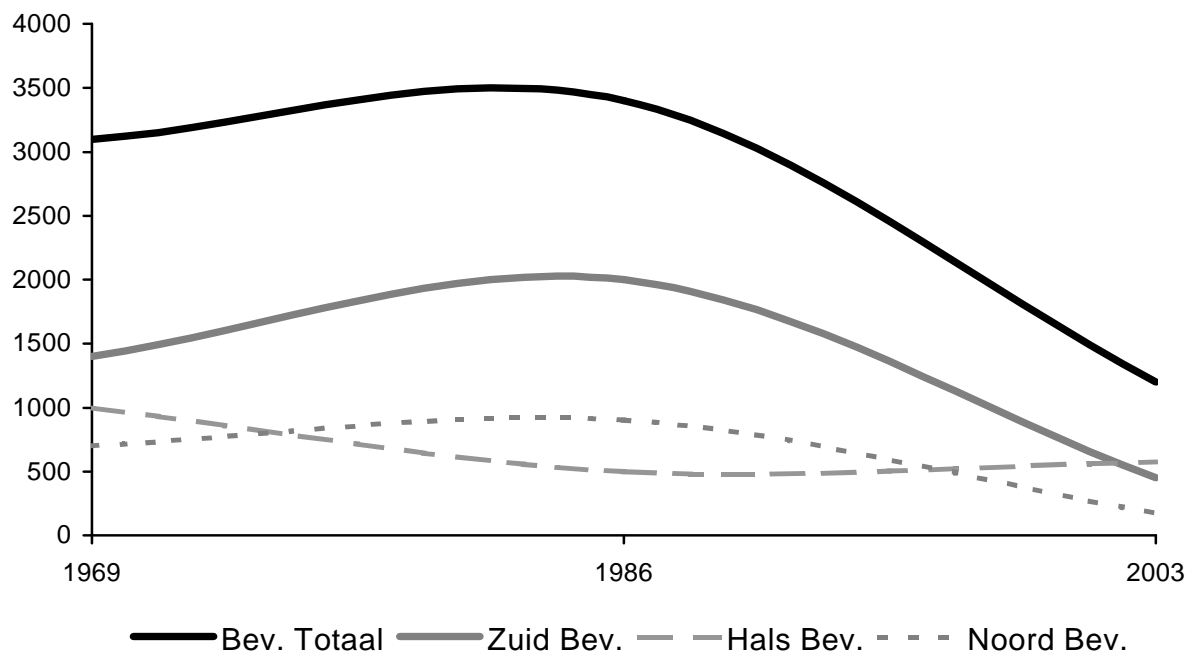
plaats	teller	plaats	teller
Zuid-Beveland		Zuid-Beveland	
Hansweert	Frank Nijse	Baarland	Jet Vermijn
Schore	Frank Nijse	Hoedekenskerke	Nel Minee
Biezelingse	Niels de Schipper	's Heer Abtskerke	Jeanet Wisse
Kapelle	Niels de Schipper	Sinoutskerke	Jeanet Wisse
Eversdijk	Niels de Schipper	Kwadendamme	Peter Boelee
Wemeldinge	Rob v/d Leur	Oudelande	Niels de Schipper
Kattendijke	Rogier Boogaard	Ellewoutsdijk	Ton Stapels
Kloetinge	Niek Oele	Driewegen	Nanning-Jan Honing
Wilhelminadorp	Rogier Boogaard	Ovezande	Jeanet Wisse
Goesse Sas	Rogier Boogaard	Nisse	Peter Alblas
Goesse meer	Rogier Boogaard	Heinkenszand	Peter Alblas
Goes-Oost	Niek Oele	's Heerenhoek	Wannes Castelijns
Goes-Zuid	Bram Korteknie		
Oostmolenpark	Bram Korteknie	Noord-Beveland	
Over-Zuid	Bram Korteknie	Kats	Joop de Wild
Zonnewest	Bram Korteknie	Colijnsplaat	Jacomien Bakker
Goes-West	Ies Meulmeester	Kortgene	Johan Giglot
Goes centrum	Ies Meulmeester	Wissenkerke	Gert van Bergeik
Goes-Noord	Ies Meulmeester	Geersdijk	Bianca Bassant
Noordhoek	Ies Meulmeester	Kamperland	Gert van Bergeijk
's H-Hendrikskinderen	Andre Hannewijk		
Wolphaartsdijk	Merien van Loo	Hals v/d Bevelanden	
Oud-Sabbinge	Merien van Loo	Bath	Niels de Schipper
's Heer Arendskerke	Paul de Kort	Rilland	Niels de Schipper
Eindewege	Paul de Kort	Stationsbuurt	Niels de Schipper
Lewedorp	Kees Los	Krabbendijke	Niels de Schipper
Nieuwdorp	Kees Los	Waarde	Niels de Schipper
Borssele	Wim de Wilde	Oostdijk	Niels de Schipper
's Gravenpolder	Wim de Wilde	Kruiningen	Dick Reijnhout
Langeweegje	Peter Boelee	Yerseke	Addy Snoep

Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten besproken van de telling in 2008. Voor een uitgebreide bespreking van de kolonies en hun historie verwijs ik naar het verslag van de telling in 2003.

Om het geheel wat overzichtelijk te houden is Zuid Beveland opgedeeld in de gemeentes.

Aantalverloop Huiszwaluwen op de Bevelanden (1969-2003)

Hierboven nogmaals het overzicht van de aantallen Huiszwaluwen op de Bevelanden in de periode voorafgaande aan onze tel reeks die startte in 2003. Om nog maar eens aan te geven, ondanks dat het wat beter gaat, hoe dramatisch de aantallen werkelijk gezakt zijn.

Reden te meer om deze gezellige kwetters een warm hart toe te dragen.

Hals van de Bevelanden (744)

Gemeente Reimerswaal (744)

In de Hals van de Bevelanden dit jaar geen grote stijging of achteruitgang maar meer een stabilisatie en verschuiving van de aantallen. Zo namen de aantallen in Bath weer iets toe en in het nabijgelegen dorp Rilland weer wat af. Een beeld wat op veel plaatsen was te zien. Enkele opvallenden zaken in dit gedeelte van de Bevelanden waren, de lichte afname in Krabbendijke, maar ook zeker de toename in Waarde (119) waar de teller nog niet zo hoog had gestaan. Deze stijging was vooral te danken aan een paar locaties waar respectievelijk 22, 13 en 12 nesten waren gevonden. Ook de stijging in de Oostdijk (44) was spectaculair te noemen maar was helaas grotendeels terug te voeren op de afname van de kolonie bij de nabij gelegen uien verwerkingsbedrijf/opslagplaatsen.

Hals v/d Bevelanden	atlasblok	2008	2007	2006	2005	2004	2003
Bath		80	72	108	62	90	99
Rilland		117	134	143	123	86	63
Stationsbuurt		0	0	0	0	0	1
Valkenisse polder	49-42-42	8	7	8	8	-	-
Westhof	49-42-35	42	44	61	67	48	60
Middenhof	49-43-22	13	17	22	21	25	18
Schalkhoeve	49-52-13	23	14	26	42	40	49
Volkerdorp	49-44-32	0	0	0	0	0	0
Oostpolder hoeve	49-42-33	40	31	26	19	2	0
Krabbendijke		127	136	136	147	108	110
Waarde		119	96	102	102	88	46
Gemaal Waarde	49-41-44	1	5	12	8	6	4
Oostdijk		44	28	27	26	30	19
Uienfabriek Oostdijk	49-41-14	51	80	76	85	77	47
Kruiningen		25	19	17	19	14	4
Yerseke		38	36	49	36	31	16
Seemaerte	49-31-32	27	23	45	36	34	13
totalen		755	744	858	802	679	549

Enkele wetenswaardigheden uit 2008 zijn dat de grootste subkolonie (51) zich nog steeds aan de uienopslag bevindt nabij Oostdijk. Dat de grootste kolonie aan één gebouw op heel de Bevelanden zich aan de Westhof (42) bevindt. Waarbij het opmerkelijk is dat ook daar de aantallen onder de dakgoot elk jaar weer minder worden. Andere grote kolonies onder één dak waren Oostpolder hoeve (40) nabij Krabbendijke en de oude brandweerkazerne in Bath (37).

De eerste plaats in de top drie van dit jaar is wederom Krabbendijke (127) het dorp met de meeste Huiswaluwen van de Bevelanden, gevolgd door Waarde (119) en Rilland (117) mag niet ontbreken in dit lijstje. Alle drie dus 'De Toppers' van geheel de Bevelanden.

Zuid-Beveland (894)

Gemeente Kapelle (206)

Vorig jaar bleven in de gemeente Kapelle de aantallen wat achter met die van de eerdere tellingen. Maar dat werd dit jaar ruimschoots goed gemaakt. Het aantal is zelfs in de afgelopen jaren nog niet zo hoog geweest. Opmerkelijk in dit rijtje was de stijging in Schore en Hansweert. En zeker ook die van Wemeldinge (55) waar de teller nog nooit zo hoog had gestaan in de afgelopen zes jaar. Helaas waren er ook enkele negatieve berichten. Zo konden er in Eversdijk geen nesten meer gevonden worden. En ziet het er naar uit dat ook de Klazinahoeve en de Prinsenhof het er in de toekomst zonder Huiszwaluwen moeten stellen.

Gemeente Kapelle	atlasblok	2008	2007	2006	2005	2004	2003
Hansweert		30	13	26	22	15	6
Schore		36	12	27	11	5	5
Hoeve Doeselaar	48-38-24	18	18	14	15	7	-
Biezeling		26	23	10	27	22	13
Kapelle		24	13	33	39	33	23
Eversdijk		0	3	5	4	8	4
Klazinahoeve	48-37-45	2	4	6	6	25	20
Prinsenhof	48-37-45	2	1	4	7	3	-
Wemeldinge		55	37	50	43	28	21
Zwartenburg	48-28-41	13	16	19	17	14	14
totalen		206	140	194	191	160	106

Gemeente Goes (250)

Ook in de stad Goes was een positieve trend vast te stellen en tikte de teller naar 52 nesten. Enkele groot voorzieners van nesten waren dit jaar de Elsehoeve (16) waar de aantallen ook dit jaar wederom verdubbelde en na jaren van stilte de Noordhoek weer met 7 nestjes. Deze heuse "groei" explosie is zeer waarschijnlijk terug te voeren op de aanleg van de nieuwbouwwijk Mannee. Waar kennelijk voldoende voedsel en nestmateriaal te vinden was.

De Stad Goes	atlasblok	2008	2007	2006	2005	2004	2003
Goes-Noord		0	0	0	0	3	3
Goes-Zuid		9	15	11	7	6	4
Goes Overzuid		0	0	2	0	0	0
Goes-West		0	0	0	2	2	1
Goes-Oost		0	0	0	0	0	0
Elzahoeve	48-27-33	16	8	4	0	0	0
Goes centrum		2	1	2	1	2	0
Zonnewest		0	0	0	0	0	0
Noordhoek		7	0	0	0	0	0
Oost molenpark		0	0	0	0	0	0
Goesse meer		1	3	1	0	0	1
Hoeve Mosselbank	48-27-14	17	19	19	11	3	0
Sub totalen		52	46	39	22	16	9

Hoewel het verhaaltje over de stad Goes erg positief was werd er in de dorpen en de andere locaties op het grondgebied van de gem. Goes door de band genomen niet erg hoog gescoord. Er was zelfs een lichte afname te bespeuren. Ondanks dat er op enkele plekken wel degelijk hard werd door gegroeid. Zo verdubbelde de aantallen bijna in de Blauwe Wijk (21) en ook aan de Nieuwkraaiertsedijk (16). En niet de minste uit dit rijtje was Waanskinderen waar het aantal van 4 naar 13 steeg. Niet echt een geluksgetal we zullen zien hoe dit in 2009 afloopt.

Gemeente Goes	atlasblok	2008	2007	2006	2005	2004	2003
Kattendijke		17	17	8	8	8	5
Kloetinge		0	0	0	0	1	19
Waanskinderen	48-27-55	13	4	8	9	9	0
Goesse Sas		0	0	0	0	0	0
Wilhelminadorp		36	37	41	36	36	39
Blauwe wijk	48-26-15	21	11	18	16	3	3
Rode wijk	48-26-24	0	0	3	4	4	0
Wolphaartsdijk		24	24	21	24	15	20
Haven Wolphaartsdijk		0	0	0	0	0	0
Oud-Sabbinge		0	1	1	1	1	0
Sluis de Piet	48-25-22	5	11	17	12	8	5
Nieuw kraaijertsedijk	48-25-33	16	9	15	13	4	3
Veldzicht	48-25-12	12	13	21	28	19	21
Meerkoetweg 12	48-25-32	23	18	16	12	16	10
Eindewege		18	17	20	20	13	12
's Heer Arendskerke		8	7	6	10	7	12
's H-Hendrikskinderen		5	6	5	6	5	5
Totalen		198	221	239	220	165	163

Gemeente Borsele (443)

Vorig jaar een klein dipje in de aantallen op het grondgebied van de gemeente Borsele, dit jaar zaten we weer terug op het hoge nivo van 2006 namelijk 443 gevonden nesten totaal.

Gemiddeld genomen bleven de aantallen dit jaar wederom stabiel op de meeste plaatsen in de "Zak van Zuid Beveland". Enkele opvallende positieve uitschieters waren dit jaar Kwadendamme die met een tiental nesten omhoog krom. Maar ook in Oudelande ging het hard en zeker ook de nieuwkomer van vorig jaar de Kouseband steeg behoorlijk door naar acht nesten. Een opvallende zakker was 'de Hosvasse' (voor de niet Zeeuwen de Graszode) nabij Lewedorp waar zich nu toch echt een negatieve trend aftekent. En helaas houdt Ellewoutsdijk zijn groei van vorig jaar niet vast van de afgelopen seizoenen.

Maar toch al met al toch getallen om weer tevreden terug te mogen kijken naar dit jaar.

Hier volgen nog enkele leuke wetenswaardigheden uit Zuid-Beveland. Het dorp Wemeldinge herbergde de meeste broedparen 55 en werd opgevolgd door Kwadendamme met 52 nesten en Hoedekenskerke kwam op de derde plaats met 48 stuks. Oudelande en Ellewoutsdijk volgde met respectievelijk 42 en 43 broedpaar. De grootse kolonie aan één gebouw op Zuid Beveland was dit jaar wederom te vinden aan de Zomerweg in Ellewoutsdijk (24), gevolgd door de Magdalenahoeve en de Nieuwkraaiertsedijk met beiden 23 bezette nesten en de derde plaats het Langeweegje met (22) nesten. Ook noemenswaardig in dit lijstje waren de locaties de Blauwe Wijk en de Korte Zuidweg nabij het dorp Borssele met beiden 21 nesten onder de overstekken.

Gemeente Borssele	atlasblok	2008	2007	2006	2005	2004	2003
's Gravenpolder		27	22	23	12	20	12
Weeldijk	48-37-53	6	9	11	11	7	8
Magdalenahoeve	48-37-23	23	29	22	29	23	18
Kwadendamme		52	42	42	42	37	6
Langeweegje		33	30	37	36	36	27
's Heer Abtskerke		20	20	22	18	15	8
Sinoutskerke		0	0	0	0	0	0
Nisse		7	7	6	5	14	6
Zwaakhoek	48-36-55	0	0	2	3	7	5
manege Brilletjesdijk	48-46-23	6	4	12	4	4	2
Ovezande		2	2	2	3	3	3
Blazekop	48-45-25	0	0	0	8	19	-
Rietveldweg	48-45-14	1	1	2	7	6	-
Hoedekenskerke		48	45	45	23	26	14
Baarland		19	19	15	8	4	4
Oudelande		42	33	46	31	26	7
Ellewoutsdijk		43	55	43	36	39	35
Gemaal Ellewoutsdijk		0	6	6	0	0	0
Driewegen		9	6	13	2	0	2
Borssele		3	2	4	4	6	3
Korte Zuidweg	48-45-33	23	22	3	2	4	3
Hollestelleweg	48-45-14	10	8	9	10	5	4
' t Klompekot	48-45-23	13	14	17	16	16	
's-Heerenhoek		2	2	3	4	0	0
Lewedorp		14	17	11	0	0	1
Nieuwdorp		3	3	3	4	2	2
De Graszode	48-35-14	12	17	27	26	12	7
Stoofweg	48-35-21	5	4	4	10	8	5
Heinkenszand		9	5	2	10	12	0
Oudelandeweg	48-35-35	3	2	10	8	7	-
Kousendijk	48-35-25	8	3	-	-	-	-
Totalen		443	429	441	372	359	182

Noord-Beveland (270)

Gemeente Noord-Beveland (270)

Ook op Noord-Beveland was er gelukkig weer een lichte toename te constateren in de totalen. Deze toename was vooral toe te schrijven aan de groei van het aantal nesten in het dorp Kortgene en natuurlijk niet te vergeten de terugkeer op de Wilhelminahoeve met 17 nesten.

Op de andere locaties werd in het algemeen een stabilisatie of een lichte achteruitgang vastgesteld. Een redelijk beeld dus voor Noord Beveland dit jaar.

Gem. Noord Beveland	atlasblok	2008	2007	2006	2005	2004	2003
Kats		7	9	11	17	7	7
Kortgene		41	19	39	28	34	24
Prinsdijk	48-15-15	0	0	0	0	0	3
Hof Holland	48-15-15	33	37	45	30	25	
Colijnsplaat		37	46	40	57	68	49
Camp. Orisant	42-56-33	3	3	4	3	2	2
Camp. mattenburg	42-56-32	2	2	2	3	2	0
Emmelissedijk	42-55-35	12	13	25	30	34	26
Wissenkerke		25	24	25	17	10	2
Kamperland		28	33	36	25	8	7
Geersdijk		25	22	27	24	32	26
Hoekhof	42-55-55	8	9	13	15	5	-
Baashuisweg	42-54-53	8	8	10	11	8	-
Stroodorp		0	0	0	0	0	0
Gr. Middenhof	42-54-51	3	1	2	4	2	-
Wilhelminahoeve	48-14-45	17	0	0	11	1	-
Mariahoeve	48-14-45	12	11	19	29	13	-
Schoonoord	48-15-32	9	8	11	11	-	-
Totalen		270	245	309	315	251	146

Colijnsplaat (37) was dit jaar is niet het dorp met de meeste nesten op “Peeland” maar slechts tweede, het werd dit jaar Kortgene (41) en op de derde plek Hof Holland (33) maar ook op Kamperland (28) was het niet slecht. Ook dit jaar was de eerste plaats voor de grootse kolonie aan één huis op Noord Beveland wederom weggelegd voor Hof Holland met (33) nesten en de tweede plek eveneens voor een boerderij namelijk de Wilheminahoeve met 17 nesten.

Evaluatie

Hals van Zuid-Beveland (755)

In de Hals van Zuid-Beveland werden in 2006 in totaal 858 nesten genoteerd een stijging van slechts 7 % in vergelijking met inventarisatie 2005. In de zomer van 2007 werden er precies 744 nesten geteld. Dit was een afname van zo'n 13 % in vergelijking met 2006.

In 2008 weer een kleine stijging naar 755 nesten, 11 nesten meer dus om precies te zijn.

Het geschatte aantal in de Hals van Zuid-Beveland komt dan ook op zo'n 775 nesten.

jaar	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Aantal broedpaar	549	679	802	858	744	755
Aantal verloop		+130	+123	+56	-114	+ 11

Zuid-Beveland (899)

Op Zuid-Beveland werden tijdens de vorige telling 790 nesten vastgesteld en werden hier de aantallen broedende Huiszwaluwen op zo'n 825 stuks geschat. In 2008 werden er totaal 894 nesten opgespoord. Zo hoog stond de teller dus nog nooit in de afgelopen inventarisatiejaren. Dit betekent een stijging van ruim 13 % in vergelijking met de vorige telling van uit 2007.

Opvallend was dat de toename maar minimaal was op veel plaatsen en dat dit hoge aantal toe te schrijven was aan maar een beperkt aantal locaties waar het aantal broedparen hard steeg. Positief is toch te vernoemen de ontwikkelingen in Goes rond de nieuwbouwwijk Mannee. Dit zou nog wel eens een mooie oppepper kunnen worden voor de "Ganse" stad Goes.

Het geschatte aantal broedparen van de Huiszwaluw zal zo om en nabij de 925 paar liggen.

jaar	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Aantal broedpaar	451	667	769	874	790	894
Aantal verloop		+216	+103	+108	-84	+ 104

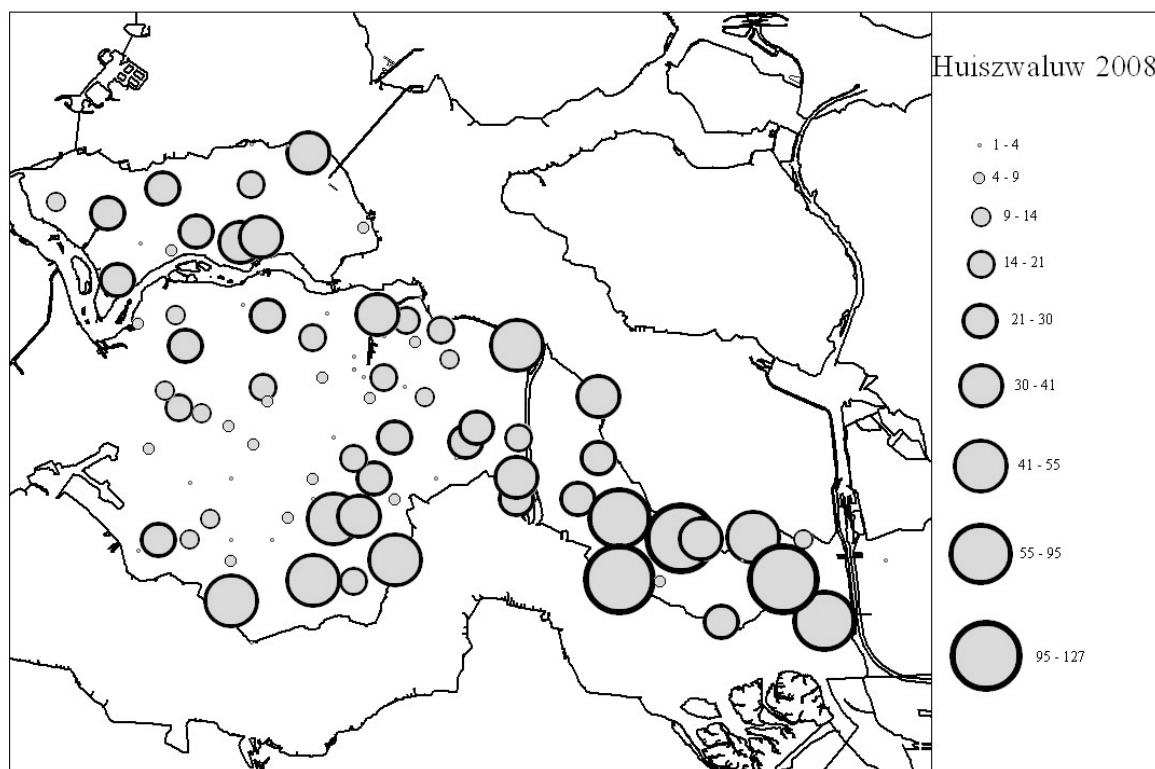
Noord-Beveland (270)

Op Noord-Beveland werden tijdens de vorige telling 245 nesten genoteerd, in 2008 werden er 270 bezette nesten gevonden. Een dikke vijftientig meer dus. Maar ondanks deze kleine stijging toch een negatieve onder toon in dit verhaaltje over Noord Beveland.

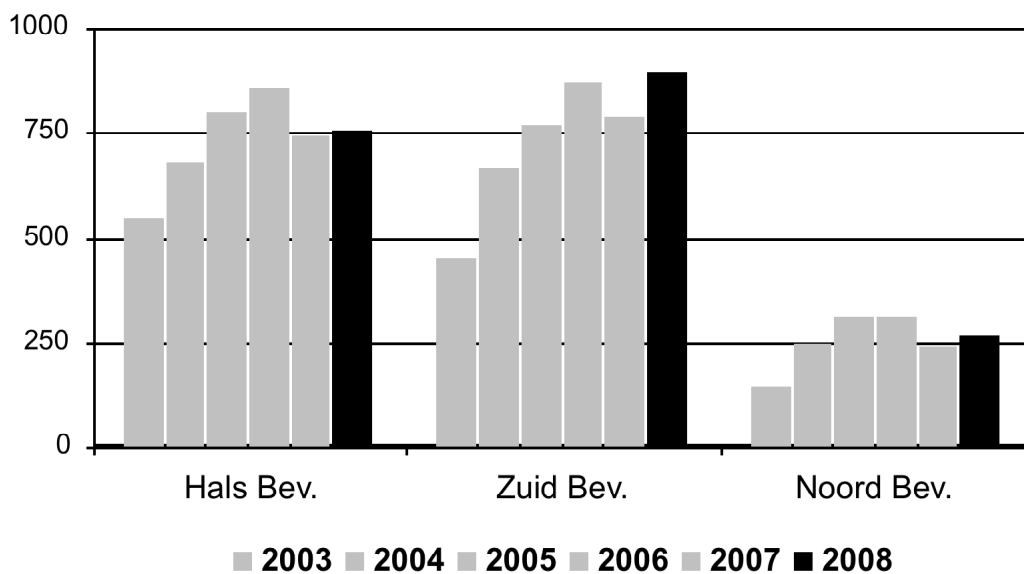
Het totale aantal nesten op Noord Beveland schat ik op 300 stuks voor het seizoen van 2007.

jaar	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Aantal broedpaar	146	251	315	309	245	270
Aantal verloop		+105	+64	-6	-49	+ 25

Verspreiding van de Huiszwaluw op de Bevelanden in 2008

Aantalverloop deelgebieden 2003-2008

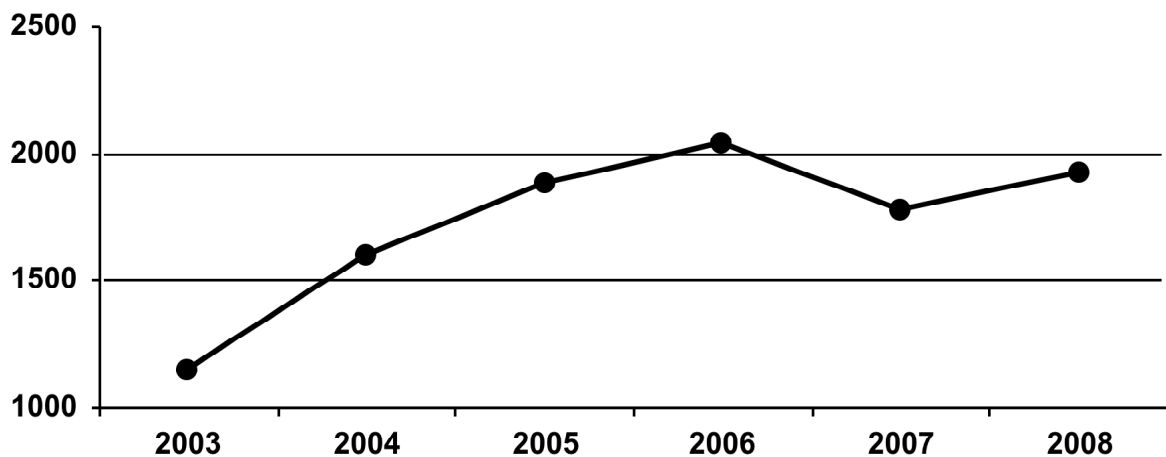

Conclusie

De telling van 2008 leverde op geheel de Bevelanden precies 1924 Huiswaluwnesten op. Tijdens de vorige telling in 2007 werden 1779 nesten gevonden. Dit jaar dus 145 nesten meer. Een stijging weer van 8 % in vergelijking met de vorige telling van uit 2007. Het aantal geschatte broedparen op de Bevelanden voor 2008 komt dan ook op 2000 stuks.

In 2006 werden er in totaal 2041 Huiswaluwnesten opgespoord en was de aantalschatting 2100 nesten in wat tot nu toe het top jaar was van de afgelopen telperiode op de Bevelanden. Vorig jaar kwam er een abrupt eind aan deze spectaculaire stijging van de afgelopen jaren. Waar hier precies de oorzaak van ligt is nog niet geheel duidelijk, maar zoals wel vaker in dit soort gevallen zal het een combinatie van diverse negatieve factoren zijn. Waarbij zeker moet worden opgemerkt dat fluctuatie in de populatie grote van de Huiswaluwen een natuurlijk fenomeen is.

Aantalverloop op de Bevelanden 2003-2008

Maar goed het lijkt erop dat het in 2008 weer een beetje beter ging als vorig jaar zoals ik al hoopte en schreef in het vorige verslag.

Mogelijk dat deze verbetering te danken was aan het warme maar toch natte weerbeeld wat er het afgelopen broedseizoen heerste. Door de regelmatige neerslag was er geen gebrek aan bouwmaterialen. En door de hoge temperatuur goede omstandigheden voor de voortplanting van de muggen en andere vliegende insecten. Dus ook aan het voedsel leek er geen gebrek. Mogelijk dat de muggen ook al een goede start hadden doordat de voorafgaande winter er weer één was die wederom net als de vorige meer als voorjaar aanvoelde.

Eigenlijk mag ik dan ook wel schrijven dat het afgelopen jaar toch goed was, we staan immers weer gelijk met het jaar 2005 wat ook een prima jaar was en de aanzet voor het topjaar 2006.

Wederom een mooi uitgangspunt voor in het verslag van volgend jaar.

Oeverwaluwen op de Bevelanden

Ook voor de Oeverwaluwen op de Bevelanden verliep het afgelopen broedseizoen van 2008 weer wat beter dan het vorige jaar. Zelfs een hoger aantal broedgevallen dan afgelopen jaren.

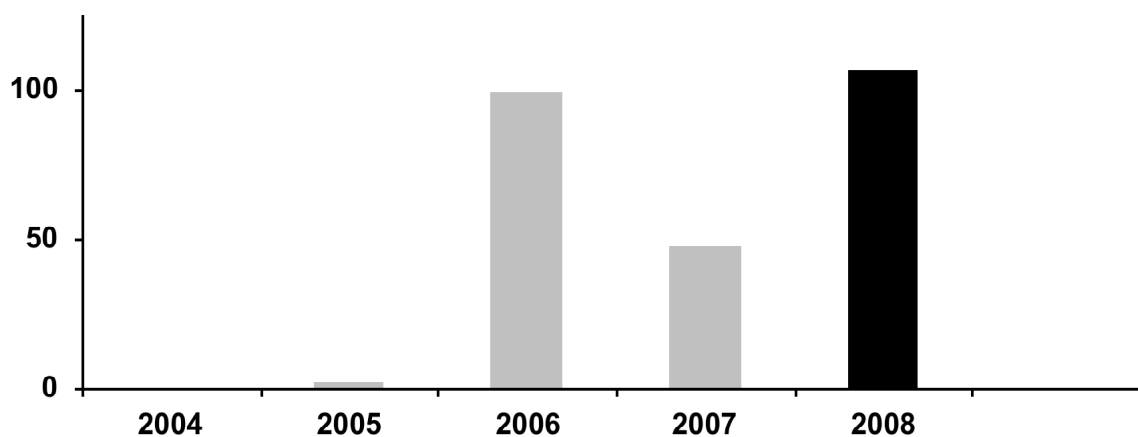
Dit mag ik wel zeggen dankzij de inzet van Staatsbosbeheer (SBB) die het afgelopen voorjaar met behulp van een grote graafmachine op een tweetal plaatsen in het Bathse Schor extra broedmogelijkheden hebben gecreëerd voor de Oeverwaluwen aldaar. En waar gelukkig ook zeer dankbaar gebruikt van werd gemaakt en ook de grootse aantallen werden gevonden.

Oeverwaluw per kolonie 2004-2008

jaar	2004	2005	2006	2007	2008
Bathse Schor	??	??	98	44	98
Sloe gebied	0	2	1	3	8
totaal	0	2	99	47	106

Wederom werd er dit jaar weer in het Sloegebied gebroed dit keer met een achttal broedpaar in de nieuw aan te leggen Van Cittershaven. Heelaas is ten tijde van het schrijven van deze rapportage de kolonie inmiddels onder de shovels verdwenen in verband met de aanleg van deze nieuwe containerkade. Hopelijk komt er hier ooit nog eens in de toekomst een speciale Oeverwaluwenwand. In een eventueel aan te leggen natuurcompensatie plan.

Aantalverloop Oeverwaluw op de Bevelanden 2004-2008

Dankwoord

Zeer dankbaar ben ik de volgende personen die de steden, dorpen en velden zijn ingetrokken om de Huiszwaluwen en hun nesten op te sporen: Ton Stapels, Frank Nijse, Addy Snoep, Dick Reijnhout, Niek Oele, Kees Los, Jet Vermijn, Peter Alblas, Ies Meulmeester, Paul de Kort, Rogier Boogaard, Wim de Wilde, Peter Boelee, Jeanet Wisse, Andre Hannewijk, Bram Korteknie, Merien van Loo, Rob van de Leur en Nannig-Jan Honing.

Op Noord Beveland Bianca Bassant, Gert van Bergeijk en nieuw dit jaar Johan Giglot. Maar natuurlijk ook de mensen die geen lid zijn van onze vogelwerkgroep maar net zo enthousiast meetelden namelijk: Joop de Wild en Jacomien Bakker op Noord-Beveland en in Hoedekenskerke Nel Minee. En natuurlijk diegene die ik vergeten ben in dit lijstje.

Van de volgende personen mocht ik oude gegevens gebruiken: David Tempelman, Jethro Waanders en André Hannewijk. Zonder deze gegevens was het maken van dit rapport onmogelijk geweest. Nogmaals veel dank hiervoor.

Ook wil ik Mark Hoekstein bedanken voor het kritisch doornemen van dit verslag en het maken van de stippenkaart.

En natuurlijk niet te vergeten Addy en Rini Snoep die ook dit jaar weer de vermenigvuldiging van dit rapport verzorgden.

Ik hoop dan ook van harte dat al deze genoemde personen zich het volgende telseizoen ook weer net zo enthousiast in willen zetten als de afgelopen jaren. Want vooral de lang lopende tellingen in een vastgebied zijn van zeer grote waarde voor de wetenschap.

Dus maar op naar de 2009 ???

Maar dan wel met de nieuwe folders erbij, om belangstellende en huiseigenaren met vragen goed te kunnen bedienen komend jaar!!!

Tenslotte.....

Is na het lezen van dit rapport uw interesse gewekt voor de Huiszwaluw en heeft u zin om komend seizoen ook wat telwerk te verrichten
Neem dan gerust eens contact op met mij.

Niels de Schipper
Tel. 0113-343304
E-mail: nielsde@zeelandnet.nl

Literatuurlijst

SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000 Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Vergeer, J-W. & G. van Zuylen 1994. Broedvogels van Zeeland. Uitgeverij KNNV / Stichting Uitgeverij SOVON.

Van Dijk A.J. & Husting F. 1996. Broedvogelinventarisatie Kolonievogels en Zeldzame Soorten (handleiding Landelijk Soortenonderzoek Broedvogels). SOVON, Beek-Ubbergen.

Van Dijk A.J. 1996. Broedvogels inventariseren in proefvlakken. SOVON, Beek-Ubbergen.

SOVON Nieuws. Nieuwsbrief van SOVON Vogelonderzoek Nederland 16, jaargang nummer 2 mei 2003. Beek-Ubbergen.

SOVON Nieuws. Nieuwsbrief van SOVON Vogelonderzoek Nederland 17, jaargang nummer 2 juni 2005. Beek-Ubbergen.

Tempelman, D. 1995. De Huiszwaluw (*Delichon urbica*) in de gemeente Borsele, in de jaren 1989-1995. Heelblaadje 13 (5): 4-13.

Werkblad Zomer Gasten in Zeeland van Stichting Landschapsbeheer Zeeland. Nanning-Jan Honingh, Stichting Landschapsbeheer Zeeland. April 2002.

Bouw mee met de Huiszwaluw. Informatie folder van Vogel Bescherming Nederland, 2000.

Enkelaar.H. 1969. De Huiszwaluw als Broedvogel in Zeeland in 1969. De Composiet Derde jaargang nummer 5.

Waanders.J.1986. De Huiszwaluw als Broedvogel op Zuid-Beveland. De Kemphaan Vierde jaargang.

Waanders.J. 1988. De Huiszwaluw als Broedvogel op Noord-Beveland in 1988. De Kemphaan

Waanders.J. 1989. De Huiszwaluw als Broedvogel op Oost-Zuid-Beveland. De Kemphaan in 1987. De Kemphaan vijfde jaargang.

Internet sites

Vogelwerkgroep de Bevelanden: www.vwgdebevelanden.nl

KNMI, de Bilt, www.knmi.nl